

Luhangan kunnan koulu- kuljetusohjeistus 1.8.2025

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Lainsäädäntö.....	2
2.1	Perusopetuslaki.....	2
2.2	Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä.....	4
3	Koulukuljetusten periaatteet.....	5
3.1	Ensisijainen koulu eli ns. lähikoulu.....	6
3.2	Koulumatkan pituus.....	6
3.3	Koulumatkaan käytettävä aika.....	8
3.4	Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus.....	8
3.5	Koulumatkan vaarallisuus.....	8
3.6	Yhteishuoltajuus.....	9
3.7	Saattoavustus.....	10
4	Päätöksenteko koulumatkaetuutta myönnettäessä.....	10
5	Koulukuljetusten järjestäminen.....	11
6	Säännöt ja aikataulut.....	12
7	Eriytilanteet koulumatkoihin liittyen.....	14
8	Muistilistat.....	14
8.1	Huoltajan muistilista.....	14
8.2	Oppilaan muistilista.....	14
8.3	Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista.....	15
9	Hyväksyminen ja tiedottaminen.....	16

1 Johdanto

Turvallisen koulumatkan varmistamiseksi oppilasta tulee opastaa, kuinka hänen koulumatkansa kuljetaan ja kuinka liikenteessä huomioidaan muut kulkijat. Oppilaan on noudatettava liikennesääntöjä, käytettävä pyöräillessä kypärää ja tieliikennelain mukaista polkupyörää (mm. valot pimeällä, asianmukaiset heijastimet ja jarrulaitteet sekä soittokello). Oppilaan tulee myös huolehtia näkymisestään liikenteessä, esim. vaatteisiin kiinnitettävän heijastimen, heijastavan turvaliivin ja tarvittaessa taskulampun avulla. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Huoltajien tulisi myös tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Liikenneturvan internet- sivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta (www.liikenneturva.fi).

Tässä päivitettyssä koulukuljetussäännössä esitellään ne periaatteet, joiden mukaan esi- ja perusopetuksen oppilaalle myönnetään koulukuljetusoikeus Luhangan kunnassa. Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Luhangan kunnan voimassa olevan hallintosäännön mukaan hyvinvointijohtaja ja sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää koulukuljetusasioiden perusteista.

2 Lainsäädäntö

2.1 Perusopetuslaki

Perusopetuslaissa määritetään koulupaikan määräytyminen, koulukuljetusoikeus sekä koulumatkoihin liittyviä säädöksiä. Nämä esitellään seuraavaksi:

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuksen palveluita. (23.12.1999/1288)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen oppilaan lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa

tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämiseksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämisaika. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämisaikaa. (23.12.1999/1288)

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatukselle annetussa laissa tarkoitettua hoitopaikasta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2003/1139)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämisaikaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (8.4.2011/324)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2.2 Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja varhaiskasvatuskuljetusten kuormauksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (553/2006) on tullut voimaan vuonna 2006. Asetus koskee koulun säännölliseen toimintaan kuuluvia matkoja, jotka ovat kunnan tai vastaavan tahon järjestämää tilausliikennettä. Lakia ei sovelleta oppilaan mahdollisesti käyttämään julkisen liikenteen normaaleihin vuoroihin. Myös koulumatkoilla ja koulukuljetuksissa on tärkeä muistaa, että kaikkien tienkäyttäjien on otettava huomioon yleinen tieliikennettä koskeva lainsäädäntö. Turvavyötä on tieliikennelain mukaan käytettävä kaikkien istuessaan sellaisella paikalla, johon se on asennettu. Oppilaita kuljettavan kouluauton (tilausliikenne, taksi, pienoislinja-autot) kuljettajan on myös käytettävä turvavyötä. Kuljettajalla tulee olla käytössään puhelimen handsfree -laite.

Autossa voidaan kuljettaa kuljettajan lisäksi enintään rekisteriotteeseen merkityn istumapaikkaluvun mukainen määrä matkustajia. Kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyssä henkilöautossa saa kullakin vähintään 70 senttimetrin levyisellä istumapaikalla, kuljettajan viereistä paikkaa lukuun ottamatta, kuljettaa kahta siihen sopivaa matkustajaa. Siten 1+8 hengen autossa saa kuljettaa 13 oppilasta sillä edellytyksellä, että kaikki oppilaat ovat lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaita, muutoin saa kuljettaa 12 oppilasta (koulukuljetusasetus 2 §). Linja-autoissa ei saa koulukuljetuksissa olla ylikuormaa lainkaan (koulukuljetusasetus 3 §). Linjaliikenteessä rekisteriin merkitty matkustajamäärä saadaan tilapäisesti ylittää 30 prosenttia (asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä 38 §).

Laki alkoholikon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa (10.12.2010/1110) määrää alkoholikon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja päivähoitokuljetuksissa. Koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana olevalla koulukyytikilvellä. Kilven saa korvata takseissa valaistulla koulukuljetusta ilmaisevalla kuvulla, joka on vähintään taksi-valaisimen kokoinen. Kouluauton suurin sallittu nopeus on 80 km/h sen suorittaessa oppilaskuljetusta. Turvallisuusmääräysten noudattamista koulun kanssa valvoo myös poliisi.

3 Koulukuljetusten periaatteet

Varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin ja kunnan osoittaman ensisijaisen koulun / esiopetuspaikan (= lähikoulu) välistä matkaa, jonka hän kulkee kouluun / esiopetukseen ja sieltä palatessaan. Koulukuljetuksella tarkoitetaan oppilaalle maksutonta kuljetusta kodin ja koulun / esiopetuspaikan välillä, jonka opetuksesta vastaava järjestää halvinta tarkoituksenmukaista kulkuneuvoa käyttäen. Maksuton koulukuljetus koskee esiopetusta, perusopetusta tai lisäopetusta saavaa oppilasta.

Perusopetuksen valmistavaa opetusta saavat oppilaat ovat oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen samojen periaatteiden mukaisesti kuin peruskoulun oppilaat.

Luhangan kunnan koulukuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määritellyjä perusteita. Perusopetuslain lisäksi koulukuljetusten myöntämisessä noudatetaan näitä Luhangan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymiä tarkentavia perusteita. Perusteiden täytyessä Luhangan kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai avustamaan oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Luhangan kunta maksaa saattoavustuksia vain poikkeustapauksissa erillisillä päätöksillä (ks. kohta 3.7).

Oppilaalla ei ole oikeutta koulukuljetusetuuteen, jos hänet otetaan muuhun kuin Luhangan kunnan osoittamaan lähikouluun tai esiopetuspaikkaan (POL 6 § 2 mom.). Tällöin oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista (POL 32 § 3 mom.) Oppilaan huoltaja voi myös järjestää kuljetuksen kouluun / esiopetukseen omalla tai tilaamallaan kulkuneuvolla, jolloin hän vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista ja järjestelyistä kokonaisuudessaan.

Jos toisen kunnan oppilas tulee perusopetuksen oppilaaksi Luhangan kouluun, kunta ei maksa automaattisesti oppilaan koulukuljetusta, vaikka onkin seutukoulu. Luhanka maksaa koulukuljetukset naapurikunnista (Joutsa/Pappinen, Putkilahti) mikäli koulumatka on Luhangan kouluun lyhyempi kuin ensisijaiseen kouluun.

Yhtenäiskoulun yläkoulun osalta Joutsan ja Luhangan kunnat ovat sopineet kuljettamisesta erikseen.

Oppilaan asuinpaikan vaihtuessa kesken lukuvuoden määritellään aina uuden asuinpaikan mukainen lähikoulu. Asuinpaikan vaihtuessa oppilaalla on, huoltajan niin halutessa, mahdollisuus hakea ”vanhaan” kouluun / esiopetuspaikkaan ns. toissijaisena oppilaana. Asiasta oppilaaksiottopäätöksen tekee Luhangan kunnan voimassa olevan hallintosäännön toimivallan mukainen viranhaltija. Tällöin huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta ja saattamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Jos samassa taloudessa on oppilas, joka on oikeutettu koulukuljetukseen, voidaan hänen sisaruksensa ottaa samaan kuljetukseen, mikäli siinä on tilaa. Tämä ei kuitenkaan saa aiheuttaa kuljetusten lisäresursointia. Mikäli perusopetuslain ja/tai kunnan määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään ja kustantamaan oppilaan koulumatkan

3.1 Ensisijainen koulu eli ns. lähikoulu

Kuljetusetuuden edellytyksenä on, että oppilas käy Luhangan kunnan osoittamaa ensisijaista koulua / esiopetuspaikkaa, jonka alueella hän väestörekisterin tietojen mukaan asuu. Luhangan kunnassa esiopetusta järjestetään Luhangan koulussa.

3.2 Koulumatkan pituus

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: *”Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen.”*

Luhangan kunnassa esi- ja perusopetuksessa oppilaalle myönnetään koulukuljetus kunnan osoittamaan ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on yli 2 km.

- esiopetuksen oppilaalla ja perusopetuksen 1 luokan oppilaalla koulukuljetus kotipihaan koulun.
- perusopetuksen 2.–9. luokan oppilaalla 2 kilometriä tai enemmän

Koulukuljetuksen ensisijainen peruste on oppilaan matka kotiosoitteesta (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka) esiopetukseen tai perusopetukseen. Koulumatkan pituus mitataan kotiosoitteesta koulun osoitteeseen eli kodin portilta koulun portille lyhintä ympärivuoden kulkukelpoista turvallista reittiä pitkin. Poikkeuksia kilometrirajoista (esim. 2900 m) ei tehdä, vaan kaikkia oppilaita kohdellaan samoin perustein. Ristiriitatilanteissa matkan pituus tarkistetaan kunnan toimesta.

Omatoimisesti kuljettava matka

Kunnan velvollisuutena ei ole kyydin järjestäminen koko koulumatkalle, vaan koulumatka voi sisältää myös omaehtoista kulkemista isomman tien varteen koulukuljetusreitille.

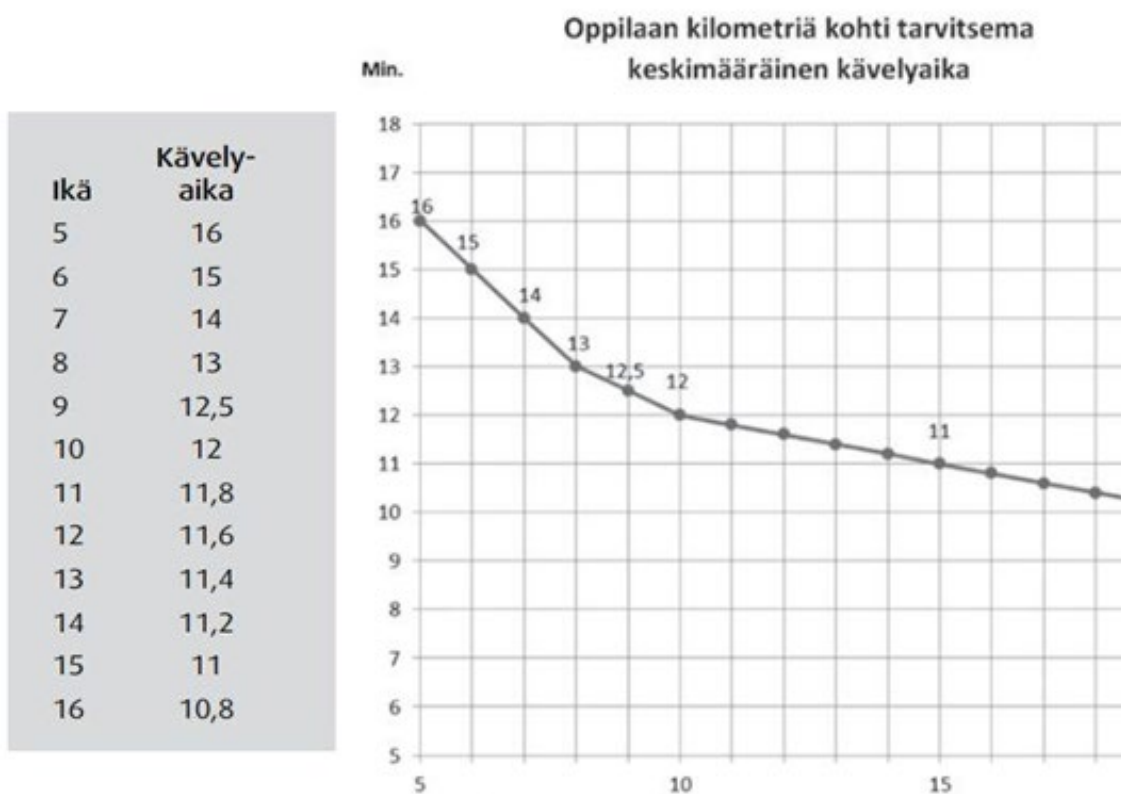
Pääsääntöisesti oppilaat kävelevät kuljetusreitillä varteen.

Jalkaisin kuljettava matka on

- 2.-9 luokan oppilailla enintään kaksi kilometriä (2) suuntaansa

Kävelyyn käytettävä ohjeellinen aika määritettäessä koulumatkan kestoa eri-ikäisillä

Taulukko 1: Oppilaan kilometriä kohti käyttämän keskimääräinen kävelyaika.

Lähde: Kuntaliitto, Henkilökuljetusopas (2012)

3.3 Koulumatkaan käytettävä aika

Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään:

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

3.4 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Mikäli koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan todetaan hakemuksen perusteella oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet esim. oppilaan kehitystaso tai terveydelliset syyt huomioon ottaen liian vaikeaksi tai rasittavaksi, voidaan oppilaalle myöntää oikeus koulukuljetukseen. Huoltajien tulee liittää koulukuljetusetuushakemukseen lääkärin, psykologin tai muun vastaavan tahon asiantuntijalausunto. Lausunnosta tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava kuljetusmuoto ja ajanjakso, jolle koulukuljetus tulisi järjestää. Lausunto ei kuitenkaan velvoita järjestämään koulukuljetusta, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

3.5 Koulumatkan vaarallisuus

Jos oppilaan koulumatka, hänelle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, Luhangan kunta järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle. Teiden ylittämistä ei kuitenkaan yleensä pidetä kuljetuksen perusteena eikä tievalaistuksen puuttuminen tee tiestä vaarallista. Arvio koulutien vaarallisuudesta perustuu paikallisiin tieolosuhteisiin, tutustumiseen paikan päällä ja tarvittaessa pyydetään kannotto muilta viranomaisilta (mm. ELY-keskus, poliisi). Olosuhteiden muuttuessa tien vaarallisuus arvioidaan uudestaan esim. kevyenliikenteen väylän rakentaminen.

Petoeläinhavaintojen vuoksi anottavia kuljetuksia tai siihen liittyviä, nykyistä kuljetusreittiä koskevia muutoksia on mahdollisuus pyytää erikseen. Petovaaran (susi, karhu) vuoksi voidaan myöntää maksuton koulukuljetus silloinkin, kun se ei oppilaalle muuten kuuluisi. Pyyntö pohjalta tilanne arvioidaan aina oppilaskohtaisesti yhteistyössä suurpetoyhdyshenkilön/poliisin kanssa.

Eläinten esiintyminen ei itsessään aiheuta sellaista vaaraa, jonka perusteella myönnettäisiin maksuton koulukuljetus, vaan tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen ajankohtainen ihmisiin kohdistuva uhka. Kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin ja arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan.

Kuljetus petovaaran perusteella järjestetään seuraavissa tapauksissa:

- alueelle liikkuva susi tai karhu on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti
- susi tulee toistuvasti lyhyen ajan sisään asuinrakennuksen pihapiiriin ihmisistä piittaamatta.
- susi on kohdistanut hyökkäyksen lemmikki- tai kotieläimeen asuinrakennuksen pihapiirissä tai sen välittömässä läheisyydessä
- susihavaintoja tehdään toistuvasti lyhyen ajan sisään oppilaan koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan kävelymatka koulukuljetusreitinvarteen katsotaan vaaralliseksi.
- Petovaaran perusteella kuljetuksia järjestetään pääsääntöisesti viikosta 44 alkaen viikon 10 loppuun saakka.

Ennen kuljetuksen myöntämistä pyydetään paikalliselta suurpetoyhdysheikilöltä lausunto petojen esiintymisestä alueella. Kuljetus myönnetään aina määräaikaisena, enintään kahden kuukauden ajaksi kerrallaan, ja päätöstä tehtäessä käytetään kokonaisharkintaa. Kuljetuksia ei myönnetä valaistuille tieosuuksille, taajama-alueille tai lyhyille, alle 1 km koulumatkoille. Kuljetukset pyritään järjestämään tavallisten koulukuljetusten yhteyteen. Vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa saattoavustusta, mikäli koulukuljetuksissa ei ole tilaa tai kunta ei kykene järjestämään koulukuljetusta. Maksettava korvaus on puolet kunnallisen yleisen työ- ja virkaehtosopimuksen voimassa olevasta kilometrikorvauksesta.

3.6 Yhteishuoltajuus

Koulukuljetus myönnetään ja järjestetään yhteishuoltajuustapauksissa ainoastaan oppilaan väestörekisterin mukaisesta osoitteesta, josta oppilaalla on koulukuljetusoikeus. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää koulukuljetusta eri osoitteessa asuvan toisen huoltajan luota.

3.7 Saattoavustus

Perusopetuslain 32 § mukaan maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljetamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus (19.12.2003/1139). Lähtökohteisesti saattoavustus on toissijainen keino, mutta tilanteissa, joissa varsinaisen koulukuljetusreitien järjestäminen osoittautuu erityisen hankalaksi esim. asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan terveydentilasta johtuvien seikkojen vuoksi, voidaan saattoavustus myöntää ja erillisen laskun perusteella maksaa. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi erillisen kuljetuksen järjestäminen linja-autoreitin varteen, jos muuta taksireittiä ei lähettyvillä ole. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin.

Saattoavustuksen suuruus on kulloinkin voimassa oleva Kelan oman auton korvausperuste/km. Saattoavustus maksetaan vain siltä osuudelta, jolla oppilasta saatetaan (läsnäolopäiviltä) ja oppilas on mukana. Saattoavustus maksetaan huoltajan tekemän laskun perusteella arvonlisäverottomana, ja huoltaja itse vastaa avustuksen mahdollisista veroseuraamuksista, jos verottaja tulkitsee sen verotettavaksi tuloksi. Saattoavustuslaskut toimitetaan hyvinvointijohtajalle Luhangan koululle.

4 Päätöksenteko koulumatkaetuutta myönnettäessä

Koulumatkasetuus tulee oppilaalle automaattisesti perusopetuslain ja/tai Luhangan kunnan koulukuljetussäännön edellytysten täytyessä.

Erillinen hakemus

Erikoistapauksissa (mm. terveydelliset syyt) voidaan kuljetus järjestää tai korvata lääkärinlausunnon perusteella myös lyhyemmäksi ajaksi. Koulumatkan rasittavuus tai vaativuus, tien vaarallisuus tai koulumatkaan käytettävä aika). Hakemuksen liitteeksi tulee laittaa tarvittavat lausunnot. Lausunnot ovat asiantuntija-apu päätöksenteossa. Päätöksen koulumatkaetuudesta tekee Luhangan kunnan voimassa olevan hallintosäännön toimivallan mukainen viranhaltija (hyvinvointijohtaja). Epäselvissä oppilaskuljetuksissa koskevissa kysymyksissä huoltajat ottavat yhteyttä hyvinvointijohtajaan asian selvittämiseksi.

5 Koulukuljetusten järjestäminen

Koulukuljetukset pyritään järjestämään mahdollisimman turvallisesti ja oppilaan koulunkäyntiä tukien. Koulukuljetusten reitit suunnitellaan lukuvuosittain koululta saatujen oppilas- ja lukujärjestystietojen mukaan. Kunnan ilmoittamaan kuljetusreittiin ei voi tehdä muutoksia, jotka vaikuttavat matkan pituuteen tai aikatauluun. Kuljettajat saavat luettelon kuljetusoppilaista ja se tulee olla mukana autossa kuljetusten aikana. Myös mahdollisten muutosten jälkeen päivitetty listat toimitetaan kuljettajille.

Koulukuljetukset järjestetään mahdollisuuksien mukaan julkisella liikenteellä sekä taksiliikenteen omaisesti käyttämällä takseja, pienoibusseja.

Koulukuljetusta ei välttämättä järjestetä oppilaan koko koulumatkalle, vaan oppilaan tulee varautua siihen, että hän kulkee osan koulumatkastaan omatoimisesti. **”Kotiportailta” haetaan 2–9 luokan oppilasta vain poikkeustapauksissa ja erikseen perustellusta syystä (esim. liikuntaeste).**

Oppilaiden hakupaikat pyritään koululla järjestämään niin, että ne ovat järkevästi koulukuljetusauton reitillä ja niistä on turvallista nousta kyytiin oppilaan kyvyt huomioon ottaen. Apuna käytetään koululiitu arviota ja koulutaksien osaamista.

Oppilaalle saattaa koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Ennen koulupäivän alkua koulu järjestää valvonnan ja koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle koulu järjestää mahdollisuuden valvottuun toimintaan tai tarjoaa mahdollisuuden läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään kuitenkin pitämään mahdollisimman lyhyinä, kuitenkin hyödyntäen yhteisiä kuljetusjärjestelyjä.

Koulukuljetusoppilas on oikeutettu koulukuljetukseen myös ennen tai jälkeen hänelle annetun tukiopetuksen, mikäli aiempi tai myöhäisempi kuljetus on käytettävissä. Sama koskee koulun kerhotoimintaa. Esimerkki: Jos oppilas osallistuu tukiopetukseen tai hänelle on määrätty jälki-istuntoa, ko. toiminta pyritään järjestämään siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tai järjestelyjä synny. Ensisijaisesti toimitaan siten, että oppilas voidaan ohjata koululta vielä samana päivänä lähtevään toiseen kuljetukseen. Toissijaisesti otetaan yhteys huoltajaan kuljetuksen hoitamiseksi huoltajan toimesta. Mikäli nämä järjestelyt eivät onnistu, otetaan yhteyttä kuljetuksia järjestävään tahoon.

6 Säännöt ja aikataulut

Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettaja saa ja hänen pitää puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista (huom. turvavyön käyttö). Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa kyydistä, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

Koulukuljetusauton kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita lukujärjestyksen mukaan tarvitaan esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Koulukuljetusauton kyytiin saavat nousta vain ne oppilaat, joille on myönnetty siihen lupa koululta. Koulukuljetusautoon ei saa ottaa kavereita mukaan.

Jos oppilas rikkoo, kadottaa tai jättää palauttamatta joukkoliikenteen matkakortin, huoltajalta voidaan periä voimassa oleva korttimaksu.

Koulukuljetusten aamun aikataulut ilmoitetaan huoltajille ennen lukuvuoden alkua. Oppilaan on oltava viisi minuuttia ennen sovittua aikaa odottamassa sovittussa paikassa, eikä jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta. Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovittulla paikalla.

Huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle vähintään tuntia aikaisemmin, kun oppilas ei tarvitse koulukyytiä tai kun peruutustarve on tiedossa. Perumatta jätetyn tai aiheettoman kuljetuksen todelliset kustannukset voidaan periä huoltajalta.

Liikennöitsijälle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Aamuisin koulukuljetusauto voi saapua hieman ilmoitettua aikaa myöhemmin. Koulukuljetusauto ei kuitenkaan saa ohittaa hakupaikkaa ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki ajoiltojen mukaan hakupaikasta kyytiin nousevat oppilaat ole mukana. Iltapäivisin koulukuljetusoppilaat haetaan koululta oppilaiden työjärjestysten mukaisesti huomioiden

mahdolliset odotustunnit.

7 Erityistilanteet koulumatkoihin liittyen

Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun ja takaisin. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä tai jos hän ei käytä hänelle osoitettua koulukuljetusta, esimerkiksi jos oppilas menee koulusta suoraan kaverin luokse tai huoltaja hakee hänet koululta.

Mikäli koulukuljetusauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisen takia, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Kuljettajat ilmoittavat myöhästymiset huoltajille.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen on jaettu liikennöitsijöiden puhelinnumerot, joihin he voivat tarpeen mukaan ottaa yhteyttä. Ongelmatilanteissa kuljettaja ottaa yhteyttä ensisijaisesti sopimuksissa mainittuun yhteyshenkilöön.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvan työtaistelutoimenpiteiden aikana ns. force major -tilanteet. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä sekä koulukuljetuksen järjestämisestä.

Mikäli koulukuljetuksen aikana sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan huoltajalle tapahtuneesta. Koulu järjestää yhteistyössä terveydenhuollon kanssa onnettomuudessa olleille oppilaille henkistä tukea ja apua.

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee huoltajan ottaa yhteyttä koululle, jossa ongelmatilanteet selvitetään. Liikennöitsijään otetaan yhteyttä tilanteiden selvittämiseksi ja palvelun parantamiseksi.

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle vahinkoa ja/tai ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Luhangan kunta ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Oppilas on koulun vastuulla kouluun saapumisen jälkeen autosta poistuttuaan ja koulun päättymisestä autoon nousuun saakka. Opetuksen järjestäjä eli kunta on vakuuttanut oppilaat koulumatkan ajaksi. Liikennöitsijöiden vastuu kattaa ajan kouluun tullessa oppilaiden autoon noususta kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen, ja paluukyydissä koulun pysäkiltä autoon noususta kotipysäkille jättämiseen.

8 Muistilistat

Huoltajan muistilista

- Ilmoita kouluun ja autonkuljettajalle lapsen sairastumisesta tai muista poissaoloista, ettei auto aja turhia reittejä. Kunta voi periä toistuvien turhien ajojen kustannukset huoltajilta.
- Ilmoita pidempiaikaiset (esim. loma) kuljetustarpeiden muutoksista hyvissä ajoin, viimeistään viikkoa ennen, jotta muutokset reittiin saadaan tehtyä ajoissa.
- Huolehdi, että lapsi on vähintään viisi (5) minuuttia ennen aikataulua pysäkillä /noutopaikalla
- Keskustele lapsen kanssa koulumatkan turvallisuuteen liittyvistä asioista, esimerkiksi pysäkillä ja kuljetuksen aikana käyttäytymisestä sekä harjoittele lapsen kanssa kulkemaan turvallisesti pysäkille tai noutopaikkaan.
- Huolehdi, että olet ajoissa lähettämässä tai vastaanottamassa saatettavaa lasta.
- Oppilaat ovat vakuutettuja koulumatkalla. Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotia kouluun ja takaisin. Tämä koskee myös kuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla /huoltajan vastuulla
- Liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sekä oppilas sopivat keskenään yhteistyössä koulun kanssa lapsen autolle tai muille kanssamatkustajille aiheuttamista vahingoista. Kunta ei ole korvausvelvollinen.
- Tarkista, että lapsen ulkoiluvaatteissa on asianmukaiset heijastimet.
- Kuljettajalta voi kysyä autoon jääneitä tavaroita.
- Talvitapahtumia varten saa autossa kuljettaa liukureita, suksia, pulkkia ja luistimia erikseen annettavan ohjeen mukaan.

Oppilaan muistilista

- Odota kyytiä pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla.
- Ole sovitussa noutopaikassa riittävän aikaisin (vähintään 5 min. ennen sovittua aikataulua).
- Odota auton saapumista 10 minuuttia yli sovitun ajan.
- Noudata hyviä käytöstapoja, muut matkustajat huomioiden ja kuuntele kuljettajan ohjeita.
- Huolehdi saamastasi bussikortista.
- Käytä autossa olevaa turvavyötä.
- Auton liikkeessä tulee pysyä omalla istuinpaikalla. Siirtyminen ovelle tapahtuu auton pysähtymisen jälkeen.
- Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle. Mikäli sinulla on taipumusta matkapahoinvointiin, varaudu siihen esimerkiksi oksennuspussilla. Myös istumalla etupenkissä ja katsomalla mahdollisimman kauas horisonttiin saa apua matkapahoinvoinnin ehkäisyyn.
- Autosta poistuessa, tarkista, ettet unohtanut mitään autoon.
- Autoon ei saa mennä eikä siitä saa poistua liikenteen puolelta.
- Odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja että näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa. Koskaan ei saa poistua pysäkiltä auton ollessa pysäkillä.
- Hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta.

Kuljettajan/liikennöitsijän muistilista

- Aja odotusalueelle rauhallisesti.
- Ota oppilaat kyytiin ja jätä oppilaat kyydistä vain sovitussa paikassa.
- Tarkista, että oppilaat ovat kyydissä ja turvavöissä ennen liikkeelle lähtöä
- Pidä myös itse turvavyötä koulukuljetuksien aikana.
- Pidä huoli sovitusta asioista (ennalta sovitut kyyditykset, sovitut reitit, sovitut ajat kotiin kuljetuksissa ja erikseen sovitut kuljetukset
- Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista.
- Ole täsmällinen aikatauluissa ja huomioi kelivara.
- Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen.
- Oppilasta kuljettaessaan kuljettajalla tulee olla asiallisen kasvattajan ote.
- Kuljettajan tulee noudattaa koululta saamia oppilaiden kuljettamiseen liittyviä ohjeita täsmällisesti
- Kuljettajan tulee varmistaa turvallinen kyytiin nousu ja jättö sekä tarvittaessa vaarallisten tienkohien osalta saattaa oppilasta tienylityksessä.
- Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä tilanteen mukaan kouluun, koulukuljetuksia suunnittelevaan tahoon tai lapsen huoltajiin.
- Muista, että sinulla on salassapitovelvollisuus ja kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille.

9 Hyväksyminen ja tiedottaminen

Luhangan kunnan esi- ja perusopetuksen koulukuljetussäännön hyväksyy sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Tämä koulukuljetussääntö tulee voimaan 1.8.2025 alkaen.

Koulukuljetussäännöstä tiedotetaan kuljetusoppilaita ja heidän huoltajiaan sekä liikennöitsijöitä ja kuljettajia. Koulukuljetussääntö on luettavissa kunnan verkkosivuilla <https://www.luhanka.fi> ja se löytyy myös koulun omien verkkosivujen kautta (<https://peda.net/luhanka>).

Koulut ilmoittavat kuljettajien/liikennöitsijöiden yhteystiedot sekä mahdolliset muut yhteystiedot lukuvuoden alussa kuljetusoppilaille ja heidän huoltajilleen.